891/12

Den 30. april 2012 blev i sag nr. 81.329:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede har livsforsikring i AP Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning i anledning af hans anmeldte erhvervsevnetab.

Selskabet har henvist til, at det ikke er dokumenteret, at klagerens generelle erhvervsevne varigt er nedsat i dækningsberettigende grad på grund af sygdom.

Forsikringen giver ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne samt præmiefritagelse, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykke varigt nedsættes til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne. Nedsættes erhvervsevnen til mellem halvdelen og 1/3, er der ret til halv udbetaling og halv præmiefritagelse. Der er en karensperiode på tre måneder.

Klageren er født i 1954, er uddannet landmand og drev i en årrække en maskinstation.

I oktober 2010 ansøgte klageren selskabet om udbetaling ved tab af erhvervsevne på baggrund af, at han led af betændelse i sener og muskler samt af generel helbredsnedslidning. Han var tilkendt førtidspension fra den 1/10 2010.

Til brug for vurderingen af klagerens erhvervsevne har selskabet modtaget diverse oplysninger, herunder bl.a. lægelige og kommunale sagsakter. Nogle af de modtagne oplysninger gengives nedenfor.

I notat af 18/11 2009 fra en kommunal lægekonsulent hedder det bl.a.:

"**Vurdering**
Langvarige uspecifikke smerter i bevægeapparat, hvor grundige undersøgelser ikke har kunnet forklare den omfattende smertetilstand og funktionsbegrænsning, men er visiteret til fleksjob i 2006 - klienten har igennem knap 30 år haft egen maskinstation.
Det oplyses om et betydeligt nedsat funktionsniveau, selv i lettere funktioner, hvilket ikke kan forklares ved de beskrevne lægelige forhold.
Egen læge har, som tidligere, mistanke om dobbeltsidig karpaltunnelsyndrom, som vil kunne opereres, men det kan, som også egen læge beskriver, ikke alene forklare den samlede helbredstilstand.
Sædvanligvis bør man, når lægelige objektive fund er sparsomme, og der er tale om vedvarende smertetilstande med udtalt funktionsbegrænsning, overveje om andre forhold end fysiske har betydning for den samlede situation.

Sammenfattende vurderes de helbredsmæssige forhold ikke væsentligt ændrede siden tilkendelsen af fleksjob i 2006/07, uændrede skånehensyn. Vil foreslå, at man foretager en grundig vurdering af de sociale forhold, herunder netværk, familiære forhold, fritidsinteresser samt funktionsevne i hverdagen."

Af psykologundersøgelse den 29/4 2010 rekvireret af kommunen fremgår bl.a.:

"**Resumé og vurdering**
Det drejer sig om 56-årige [klageren], der er landmandsuddannet. [Klageren] har været selvstændig erhvervsdrivende med '[klageren] Maskinstation' fra medio 1976 frem til ultimo 2004. [Klageren] oplever smerter og funktionsbegrænsninger. [Klageren] visiteres til fleksjob i nov. 2006 og har siden da været i flere arbejdsprøvninger. Arbejdstiden har ligget på 1-2,5 time dagligt. Grundige lægelige undersøgelser har ikke kunnet forklare smerterne samt funktionsbegrænsningen. Henvises med ønske om 'en udredning/vurdering af hvorvidt/hvordan de psykosociale forhold medvirker til tilstanden - og hvordan er prognosen? Hvilke konsekvenser er der for funktions/arbejdsevne?'
Psykosociale forhold vurderes at have indvirket negativt på aktuelle samlede belastningsbillede. I kølvandet på belastende ekspropriering følger retssag omkring støjerstatning, som endte med afslag i Landsretten i 2002. Det sker året efter [klageren] (efter køb af nabomaskinstation) er kommet i økonomiske vanskeligheder, der betyder at han må reducere i sin maskinpark, og han opgiver til sidst helt sin maskinstation efter knap 30 år. [Klageren] opgiver også at overtage gården, som har dannet en stabil og tryg ramme for såvel arbejdsliv og privatliv. [Klagerens] lillebror overtager gården. Herefter følger belastninger i relation til fremtidig forsørgelse, div. behandlingsforsøg, afslag på ansøgning om førtidspension i 2006, forsikringssager samt forsatte arbejdsprøvninger, efter at være blevet visiteret til fleksjob, uden [klageren] selv oplever noget formål hermed længere osv. Iflg. GHA dateret 29.10.2009 har [klageren] siden 1997 haft 'jævnlige kontakter til lægehuset pga. bevægeapparatsklager' hvilket kunne pege på en tidsmæssig sammenhæng imellem psykosociale belastninger og helbredsmæssige klager.
Klinisk fås indtryk af en tilbageholdende person, der udtrykker psykologiske vanskeligheder ad somatiske kanaler. Indtryk af en person med passiv copingstil, begrænset in-

trospektionsevne og minimalt sprog for følelsesliv. Indtryk af en person, der belastes af smertetilstand og langvarig sagsbehandling. Desuden indtryk af en person, der i overbevisning om kronisk sygdom har fokus på funktionsbegrænsninger og har vanskeligt ved at se formålet med vedvarende arbejdsprøvninger. Parallelt med ovenstående, ser [klageren] sig selv som mindre attraktiv, set med arbejdsgiverøjne, og argumenterer herfor vha. af egne erfaringer som arbejdsgiver. I selvopfattelsen en mand, der ikke har haft det held i livet som andre har haft og som ikke ser mulighed for bedring af sit funktionsniveau. Med udgangspunkt i ovenstående vurderes chancerne for en positiv prognose, og dermed større funktionsniveau, for spinkle. Det understøttes af erfaringer. Hertil kommer at [klageren] har investeret i forskellige former for alternativ behandling som fx healing og akupunktur m.fl. uden overbevisende effekt. På det foreliggende skønnes det ikke realistisk at [klageren] vil kunne profitere af psykologisk behandling pga. lav introspektionsevne."

I notat af 15/6 2010 fra den kommunale lægekonsulent hedder det bl.a.:

"**Supplerende vurdering**
Der henvises til tidligere vurdering vedrørende somatiske forhold, uændrede skånehensyn. Der er ikke fundet svær personlighedspatologi, angst eller depression med mulighed for behandling, men der er tale om en personlighed, som oplyses socialt hæmmet og utilstrækkelig m.m., personlighedsmæssige forhold som næppe har ændret sig siden tilkendelsen af fleksjob.
Jeg er enig med rådgiver i, at nye arbejdsprøvninger næppe vil tilføre sagen afgørende nyt, men helbredsforhold i det væsentlige uændrede i forhold til tilkendelsestidspunkt."

Af ressourceprofilen fremgår bl.a.:

"**Samlet vurdering**
...
04/08/10

Indstilling til førtidspension

[Klageren] har været under helbredsmæssig og arbejdsmæssig afklaring, idet [klageren] ikke mener at kunne varetage et fleksjob.

Ud fra en samlet vurdering af de i sagen foreliggende oplysninger er det min vurdering at [klagerens] arbejdsevne varigt er nedsat i et sådant omfang, at [klageren] uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Det er min vurdering at [klageren] skal indstilles til førtidspension.

I følge Lov om Social Pension § 19 skal grundlaget for en afgørelse om førtidspension bestå af:

1) en redegørelse for, at arbejdsevnen ikke kan forbedres,

[Klageren] har gennem ca. 30 år været selvstændig med maskinstation og arbejdet på/drevet forældrenes gård.

[Klageren] sygemeldes i 2005 efter længere tid med ledsmerter, forkalkning af sener og struktur i venstre skulder, irritation af sener og muskler samt kronisk smertetilstand. Forinden er maskinstationen lukket.

Som led i afklaring deltager [klageren] i 2005 i et AMI-forløb. Her afprøves han i en boghandel. Den daglige arbejdstid var 3 timer. Han afprøves tilligemed på Metalværkstedet, hvor arbejdsopgaverne var svejsning, slibning, bore huller. Arbejdstiden kommer op på 13,5 timer ugentligt.

I perioden 19.12.2005 – 18.03.2006 er [klageren] i virksomhedspraktik hos ... Mekanikeren i ... – jobfunktionerne er telefonpasning, fakturering, og reklamationer.

I september 2006 søger [klageren] pension på det foreliggende grundlag. Han får afslag på førtidspension d. 04.10.2006. Afslaget begrundes med at der er diskrepans mellem de lægelige fund og [klagerens] beskrivelse af de helbredsmæssige gener. Det fremgår videre af afgørelsen at det ikke kan udelukkes at [klageren] kan arbejde 12-15 timer i ordinært- eller fleksjob. For at belyse sagen yderligere vurderer pensionsteamet, at der bør indhentes en statusattest fra Smerteklinikken i ...

[Klageren] visiteres i til fleksjob i november 2006, de det Vurderes at [klagerens] helbredsproblemer er varige og uden behandlingsmulighed. Der revalideres ikke, idet [klageren] ikke ser sig i stand hertil pga. manglende overskud og for mange smerter.

[Klageren] opnår ikke ansættelse i fleksjob - og der iværksættes ingen beskæftigelsesrettede aktiviteter fra fleksjobvisiteringen frem til jan 2008. [Klageren] oplever at han er glemt af jobcentret.

[Klageren] henvises til anden aktør AOF i januar 2008 til januar 2009. [Klageren] er i virksomhedspraktik hos ... i perioden nov. - dec. 2008. Den effektive arbejdstid vurderes som max 3 timer dagligt. Arbejdsopgaverne er
Sortering af post, scanning af billeder, samle kalendere, faktureringsopgaver samt scanning af fotobøger samt indtastningsopgaver på computer. Det vurderes opsamlende at [klagerens] faktiske arbejdstid var på 15 timer ugentlig, men den effektive arbejdstid var langt mindre end det et tilskud på 2/3 ville kompensere for.

I perioden maj 2009 - nov. 2009 er [klageren] i arbejdsprøvning på ..., ... [Klageren] møder ca. 12,5 time ugentligt - effektive arbejdstid vurderes til ca. 1,5 time dagligt. Arbejdsopgaverne var oprydningsopgave, sortering af værktøj, reparation af værktøj og andre små reparationer, samle kasser, skille rammer, rengøre elementer, pudsearbejde. Det vurderes afsluttende at der ikke kan peges på muligheder, der kan udvikle og udvide [klagerens] arbejdsevne mhb. på selvforsørgelse.

[Klageren] er således arbejdsprøvet i en række vidt forskellige jobfunktioner - både før og efter fleksjobtilkendelsen, dels på en kontorarbejdsplads med telefonpasning, fakturering og firmareklamationer. Han har været i en boghandel med kundebetjening og sortering af bøger. Senest har han været i 6 mdrs arbejdsprøvning hvor arbejdsopgaverne var oprydningsopgave, sortering af værktøj, reparation af værktøj og andre småreparationer, samle kasser, skille rammer, rengøre elementer, pudsearbejde.
Han har passet alle arbejdsprøvninger, idet han har været mødestabil og har været vellidt, men har ikke kunnet komme op i arbejdstid eller har ikke kunnet vedblive i arbejde i længere tid og samtidigt kunne restituere sig til næste dag. [Klagerens] effektive arbejdstid er senest ikke kommet over 1-2 timer dagligt. Der kan ikke peges på muligheder, der kan udvikle [kla-

gerens] arbejdsevne. Lægekonsulenten peger på at yderligere arbejdsprøvning næppe vil kunne tilføre sagen noget nyt.

[Klagerens] helbredsmæssige gener forværres efter fleksjobtilkendelsen. [Klageren] oplever en omfattende smertetilstand og funktionsbegrænsning, på baggrund af ledsmerter, kronisk smertetilstand, lændesmerter og generel nedslidning.
Der indhentes en statusattest fra Smerteklinikken efter afslaget på førtidspension, som modtages i jobcentret efter fleksjobtilkendelsen. Overlæge ... anfører at '...Der er således tale om en kronisk nonmalign smertetilstand, hvor der stort set aldrig er overensstemmelse mellem symptomatologi og funktionsevne på den ene side og resultatet af den lægelige kliniske undersøgelse på den anden side, idet sidstnævnte yderst sjældent omfatter sygdomsmekanismerne ved denne lidelse. I disse indgår som et vigtigt element en til tider betydelig forøget følsomhed overfor fysisk bevægelse/belastning, kulde og stress.
Den aktuelle behandling vil kun langsomt kunne ændre denne følsomhed og derfor må skånehensynene mod de ovennævnte faktorer opfattes som varige. Det drejer sig først og fremmest overfor stress og fysisk belastning inklusiv varigheden af denne.
Efter min vurdering er der ikke belæg for yderligere undersøgelser eller behandling. Funktionsevnen må siges varigt at være betydelig nedsat.'

De fysisk lægelige forhold og undersøgelser kan - som ovenfor anført - ikke helt forklare de oplevede helbredsmæssige problemstillinger.

Psykolog peger på at der er psykosociale forhold, der medvirker til at forklare [klagerens] smertetilstand.

Psykologen peger på at [klageren] er præget af sociale hæmninger og utilstrækkelighedsfølelse og overfølsom overfor negativ vurdering. Psykologen peger videre på at [klageren] udtrykker psykologiske vanskeligheder ad somatiske kanaler, at han har en passiv copingstil, begrænset introspektionsevne og minimalt sprog for følelsesliv.

Han er bl.a. belastet af smerter, diverse behandlingsforsøg og langvarig sagsbehandling.

Psykologen peger på at der er en tidsmæssig sammenhæng imellem de psykosociale belastninger og de helbredsmæssige klager.
Psykolog vurderer at chancerne for positiv prognose og større funktionsevne er spinkle, og at han ikke realistisk vil kunne profitere af psykologisk behandling på grund af lav introspektionsevne.

[Klageren] har selv i årenes løb opsøgt forskellige former for 'alternativ' behandling med henblik på at mindske smerterne - dog uden held.

Det er kombinationen af de kroniske fysiske helbredsmæssige problemstillinger og de psykosociale belastninger der sammenholdt med [klagerens] begrænsede introspektionsevne, der gør, at det ikke vurderes at have noget formål at arbejdsprøve [klageren] endnu engang.
[Klagerens] helbredsmæssige tilstand - fysisk såvel som psykisk er stationær og kan ikke behandles.
[Klageren] er arbejdsprøvet flere gange i vidt forskellige jobfunktioner og har ikke kunnet komme op på mere end 1-3 timer dagligt.

Det er min vurdering at arbejdsevnen ikke kan forbedres."

I ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 17/12 2010 hedder det bl.a.:

"**RESUMÈ**
Undersøgte er en nu 56-årig mand, der undersøges med henblik på helbredstilstanden siden 2006. Undersøgte debuterede med smerter i begge arme og ben i 2002 uden nogen relation til traume, og har i perioden 2004 - 2005 været undersøgt på Reumatologisk afdeling, ... Sygehus, hvor man påviste forkalkning i den venstre supraspinatussene, og fandt at smerterne var relateret til slid og belastninger ved arbejdet i landbruget på en maskinstation.
Undersøgte blev derefter set i 2006 på Smertecentret, ... Sygehus, der fandt at det drejede sig om en kronisk smertetilstand, i marts 2007 ved praktiserende neurolog, der fandt mistanke om tryk på venstre nervus medianus, og i juni 2007 på Arbejdsmedicinsk Klinik, ... Sygehus, der konkluderede, at smerterne var arbejdsrelaterede.
Der er for nylig foretaget spaltning af venstre carpaltunnel uden subjektiv effekt.
I april 2010 blev der foretaget psykologundersøgelse på Socialmedicinsk Enhed, ... Sygehus, hvor der i konklusionen afdækkes tidsmæssige sammenfald med sygdomsdebut og flere sociale omstændigheder, og det kliniske indtryk er bl.a., at undersøgte en tilbageholdende person, der udtrykker psykologiske vanskeligheder ad somatiske kanaler.
Arbejdsmæssigt drev undersøgte en maskinstation som (stort set) enkeltmandsvirksomhed frem til 2003, og afhændede virksomheden med udgangen af 2004. Efter arbejdsprøvninger og i tilkendelse af fleksjob, er undersøgte i august 2010 indstillet til fleksjob [pension], som er bevilget fra 1. oktober 2010.
Undersøgte klager over analgetikakrævende smerter i armene fra ydersiden af begge skuldre og ned på ydersiden af armene til fingrene, ukarakteristiske symptomer i form af at armene svulmer op og det stikker i dem samt smerter i knæene, hvor det føles som om de trækker sammen og at det koger i dem. Der er desuden klager over kronisk træthed og afbrudt nattesøvn.
Ved den objektive undersøgelse findes let nedsat bevægelse i begge skuldre og en let accentueret torakal kyfose. Der er normale forhold ved undersøgelse af underekstremiteterne, og det bemærkes, at der ikke er foretaget nogen røntgenundersøgelse i de sidste 5 år.

KONKLUSION.
Undersøgte er pr. 1. oktober 2010 tilkendt førtidspension pga. en kronisk smertetilstand i begge arme og ben, primært begge skuldre og knæ, der har været til stede siden 2002.
Smerteopfattelsen er ledsaget af ukarakteristiske symptomer.
Ved den objektive undersøgelse findes beskedne fund i form af let nedsat bevægelse i begge skuldre, og det bemærkes at der ikke er foretaget nogen røntgenundersøgelse i de sidste 5 år, som ville kunne understøtte en antagelse om degenerative lidelser som årsag til symptomerne.

Ved psykologisk undersøgelse i april 2010 er der afdækket et tidsmæssigt sammenfald mellem sygdomsdebut og flere sociale omstændigheder, og det kliniske indtryk er, at der er tale om somatisering.
Der er efter mit skøn god overensstemmelse mellem, det der er påvist ved den psykologiske undersøgelse, og ved de objektive fund ved denne undersøgelse, og konklusionen er derfor at der kan være tale om somatisering, og at der ikke er fundet andre forhold, der kan forklare de påklagede kroniske smerter og træthed.
Tilstanden skønnes at være stationær.

DIAGNOSE.
Kronisk smertetilstand, der kan være på baggrund af somatisering."

Selskabet afviste ved brev af 24/11 2010 at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens erhvervsevne ikke fandtes varigt nedsat med mindst halvdelen. Klageren er utilfreds med afgørelsen og har efter indsigelse over for selskabet indbragt sagen for nævnet ved sin advokat.

Af klageskemaet fremgår bl.a.:

> "Det er undertegnedes påstand, at der i de medsendte akter er dokumentation for, at [klagerens] erhvervsevne er nedsat i tilstrækkeligt omfang til, at betingelserne for udbetaling af invalidepension er opfyldt. Dette støttes, efter undertegnedes opfattelse af de lægelige og kommunale bilag i sagen, hvorefter erhvervsevnetabet må andrage 75 procent. Til støtte herfor henvises til at Danica Pension har vurderet [klagerens] erhvervsevnetab til 75 procent eller mere og som følge heraf har valgt at udbetale invalidepension. Der henvises i øvrigt særligt til undertegnedes bemærkninger af 18. april 2011."

Selskabet har i brev af 3/11 2011 til nævnet bl.a. anført:

> "AP Pension fastholder, at afslag er givet i overensstemmelse med forsikringsaftalens vilkår. Klager, som er tilkendt offentlig førtidspension, må vurderes ud fra bestemmelsen om varig erhvervsevnenedsættelse, hvilket indebærer at erhvervsevnen skal være varigt nedsat i ethvert erhverv på grund af helbredsmæssige forhold. Det er klager, som har bevisbyrden for at betingelserne herfor er opfyldt, og ikke selskabet, der skal dokumentere, at dette ikke er tilfældet.
>
> AP Pension fastholder, at klager ikke med tilstrækkelig sikkerhed har dokumenteret, at hans erhvervsevne er varigt nedsat med mindst halvdelen i ethvert erhverv på grund af helbredsmæssige årsager.
>
> Selskabet anerkender, at klager har haft nogle svære år efter ekspropriationen i forbindelse med placering af motorvej i 1998, men der foreligger ingen lægelig dokumentation for, at klager er syg i et omfang, der giver ret til udbetaling fra forsikringen.
>
> Dersom Ankenævnet for Forsikring alligevel måtte finde, at klager med tilstrækkelig sikkerhed har dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat varigt i ethvert erhverv på grund af helbredsmæssige forhold, argumenteres for, at dette højst kan vurderes til en nedsættelse af erhvervsevnen på 50 pct. hvorved klager alene er berettiget til halv invalidepension.
>
> **Begrundelse**
> ...
> Følgende betingelser skal ... i henhold til aftalegrundlaget for ordningen være opfyldt:
> 1. klagers tilstand skal være varig
> 2. klager skal have en nedsat erhvervsevne, som udelukkende skyldes helbredsmæssige forhold (helbredskriterium)
> 3. klagers nedsatte indtjeningsevne skal udgøre mindst ½ af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn, med samme uddannelse og alder (økonomiske kriterium).
>
> ...
> Ved selskabets vurdering af klagers ret til udbetaling fra forsikringen, har vi taget udgangspunktet i forsikredes helbredsmæssige forhold ud fra de foreliggende lægelige oplysninger

samt oplysninger i de akter fra ... Kommune om arbejdsprøvning mv, som vi har modtaget. På baggrund af disse oplysninger har vi foretaget en lægelig vurdering af, hvad personer med samme dokumenterede lidelse normalt evner.

Det har derfor i henhold til ordlyden og praksis ingen betydning for vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen, om forsikredes evne til indtjening er nedsat på grund af andre forhold, som for eksempel alder eller personlige og sociale forhold.
...
Der er meget sparsomme lægelige fund på sygdom i sagen, og det er selskabets opfattelse, at disse fund, som primært relaterer sig til aldersbetinget nedslidning, ikke kan give anledning til, at klagers erhvervsevne skulle være nedsat varigt med mindst 50 pct. i ethvert erhverv.

Der foreligger ingen speciallægeerklæringer eller andre lægelige udtalelser, som konkluderer, at klagers erhvervsevne er nedsat med mindst 50 pct. på grund af sygdom. Tværtimod fremhæves det flere steder, at der ikke er lægelig dokumentation for klagers oplevede smerter og funktionsnedsættelse.

I sagen foreligger en række oplysninger af ikke medicinsk karakter.
...
Det fremgår ... af psykologerklæringen, at klager opfatter sig selv som 100 % invalid. Tilsvarende fremgår det af kommunens ressourceprofil, at klager har svært ved at se sig selv i andre erhverv og ønsker pension.

Ortopædkirurg ... skriver i speciallægeerklæring af 7. juli 2006 om klager skriver, at:

'Med baggrund sygdomsforløbet og de tiltagende symptomer med belastningsrelateret præg findes det ikke realistisk, at forsikrede vil kunne påtage sig arbejdsfunktioner med selv relativt beskedne fysiske belastninger.'

Denne udtalelse omtaler alene erhvervsevnenedsættelsen i fysisk belastende erhverv, men ikke i andre ikke fysisk belastende erhverv.

Der savnes således i sagen lægelig dokumentation for, at klagers helbredsforhold skulle kunne medføre en varig erhvervsevnenedsættelse i ethvert erhverv på mindst 50 pct.

Forhold til offentlig førtidspension
AP Pension er opmærksom på, at klager er tilkendt offentlig førtidspension fra den 1. oktober 2010 **(bilag ...).** I den forbindelse skal det fremhæves, at det afgørende for klagers ret til udbetaling af invaliderente samt præmiefritagelse er, om det er lægeligt dokumenteret, at den generelle erhvervsevne i ethvert erhverv er varigt nedsat med 50 pct. eller derover. Det er derimod ikke de offentlige myndigheders vurdering af klagers arbejdsevne, der er afgørende for retten til udbetaling af invaliderente samt præmiefritagelse.

Vi finder i den forbindelse anledning til at fremhæve, at der ikke sammenfald mellem kriterierne for tilkendelse af offentlig førtidspension og invaliderente fra AP Pension, hvorfor der i modsætning til tidligere, jf. U1993.660H, ikke kan rejses en formodning for, at tilkendelse af offentlig førtidspension fører til, at betingelserne for tilkendelse af invaliderente er opfyldt. Der henvises til Ankenævnet for Forsikrings faste praksis herom, fx. AFK73231, hvor nævnet udtaler:

'Afgørende for klagerens ret til invalidepension er, om hendes generelle erhvervsevne er nedsat til 1/2 eller derunder. Det er dermed ikke de offentlige myndigheders vurdering af hendes arbejdsevne, der er afgørende for hendes ret til udbetaling af invalidepension fra selskabet.'

Vurderingen af erhvervsevnen i forsikringsbetingelsernes forstand adskiller sig sådan fra kommunens vurdering af arbejdsevnen. Ved kommunens vurdering af arbejdsevnen i relation til førtidspension, fleksjob og lign. indgår 12 kriterier, som eksempelvis helbred, sociale forhold, arbejdsmarkedserfaring, uddannelse, interesser, sociale kompetencer, arbejdsidentitet, indlæringsevne, arbejdsrelevante ønsker m.v. Ved vurderingen af erhvervsevnen i AP Pension indgår kun et kriterium; helbred.

Det er vores opfattelse, at der ved kommunens vurdering af arbejdsevnen i denne sag i usædvanlig høj grad er indgået andre forhold end de rent helbredsmæssige.

Psykolog ... anfører således i sin udtalelse fra 11. maj 2010 **(Bilag ...),** at test peger på:

'person, der kan være præget af social hæmning, utilstrækkelighedsfølelse og overfølsomhed overfor negativ vurdering, og som kan være uvillig til at have med folk at gøre medmindre han er sikker på at være vellidt'

...

Det fremgår tillige af kommunens ressourceprofil under indstilling til førtidspension **(Bilag ...),** at klager ikke mener, at han kan varetage et fleksjob og ønsker pension. Klagers egen opfattelse af erhvervsevnenedsættelsen eller dennes personlighedsstruktur er imidlertid ikke et af de kriterier som efter aftalegrundlaget for ordningen skal opfyldes, for at klager bliver dækningsberettiget.

Der ses således en lang række forhold, som det offentlige i henhold til den sociale lovgivning lægger vægt på ved afgørelsen af klagers arbejdsevne, og som med størst sandsynlighed har været medførende til, at klager er berettiget til offentlig førtidspension.

AP Pension er opmærksom på, at klager er 57 år. Alder indgår imidlertid ikke i vurderingen af erhvervsevnen, jf. forsikringsbetingelserne, og klagers alder er således vurderingen af klagers erhvervsevne i ethvert erhverv uvedkommende, idet det vil være i strid med aftalegrundlaget at inddrage alder som et kriterium.

Selskabet er samtidig bevidst om, at klager har modtaget udbetaling fra Danica Pension. AP Pension er imidlertid ikke bundet af afgørelser truffet af andre pensionsselskaber. Klager kan således godt være fundet berettiget til udbetaling hos et andet selskab, uden samtidig at være berettiget til udbetaling fra AP Pension.
På baggrund af ovenstående finder AP Pension samlet ikke, at der er nogen indikation for, at klagers helbredsforhold hindrer at han skulle kunne finde et arbejde, hvorved han kunne tjene mere end 50 pct. af hvad en landsbrugshjælper på hans alder tjener med de rette skånehensyn.

AP Pension er blevet opmærksom på, at en person af samme navn som klager er aktivt involveret i frivilligt arbejde inden for biavl og hestekørsel. Det fremgår således af ... Biavlerforening (www.biavlerforeningen....dk), at [klageren] er medlem af foreningens bestyrelse og er involveret i arbejdet med foreningens hjemmeside **(Bilag ...).** Samtidig fremgår det af hjemmesiden for ...'s Køreforening (www....koreforening.dk) og Dansk Køreforbund (www....forbund.dk) **(Bilag ..., ..., ..., ... & ...),** at [klageren] er aktivt deltagende i foreningernes arbejde. Klager opfordres til at oplyse, om den omtalte [...] er identisk med klager."

Hertil har klagerens advokat i brev af 23/11 2011 til nævnet bl.a. bemærket:

"Jeg skal fastholde, at min kundes erhvervsevne er varigt nedsat i ethvert erhverv i et omfang, som begrunder udbetaling af fuld invaliderente og præmiefritagelse. Dette synes klart dokumenteret i de tidligere fremsendte kommunale og lægelige akter, som Nævnet er i besiddelse af.

Ud fra beskrivelse af min kundes sygdomsforløb og de lægelige bilag i sagen står det klart, at den helbredsmæssige tilstand er varig. Der henvises i den sammenhæng til konklusionen i speciallægeerklæring af 17. december 2010, hvoraf fremgår at smertesyndromet er kronisk.

Den væsentlige nedsatte erhvervsevne kan desuden henføres til de helbredsmæssige forhold ifølge ... Kommune, herunder deres lægekonsulent, som har vurderet, at der er overensstemmelse mellem de lægelige oplysninger og min kundes oplevelse af egen helbredsmæssig situation. Denne helbredsmæssige situation har medført, at min kunde er varig helt uden arbejdsevne.

Slutteligt opfylder min kunde naturligvis det økonomiske kriterium som opstillet af selskabet, da han er tilkendt førtidspension.

Selskabet har videre anført, at der mangler dokumentation for, at min kundes erhvervsevne er nedsat i ikke-fysisk belastende erhverv.

Her må selskabets opmærksomhed blandt andet henledes på beskrivelsen af min kundes virksomhedspraktik i ..., som bestod i sortering af post, scanning af billeder, samling af kalendere, faktureringsopgaver og indtastningsopgaver på computer.

Et sådant arbejde kan ikke beskrives som fysisk belastende, hvilket jeg går ud fra at selskabet er enig i.

I den omtalte arbejdsprøvning beskrives en særdeles begrænset effektiv arbejdstid, hvilket ligeledes gør sig gældende i de øvrige gennemførte arbejdsprøvninger.

Selskabet har desuden i bemærkningerne oplyst, at der ikke er sammenfald mellem kriterierne for tilkendelse af førtidspension og invaliderente.

Jeg skal i den sammenhæng blot endnu engang henvise til højesteretsdommen af 19. januar 2011, som er refereret i mit brev til selskabet af 18. april 2011.

Vedrørende spørgsmålet om min kundes foreningsvirksomhed kan jeg oplyse, at der forbruges meget få timer på årsbasis.

I ... Biavlerforening afholdes der møder 4 gange årligt af et par timers varighed.

I ... Køreforening er min kunde valgt som revisor, hvor han bruger 2 timer årligt på at godkende foreningens regnskab. Derudover deltager han i stævner 3 gange årligt, hvor han står for indtastning af data i det omfang helbredet kan holde til det.

Min kunde må typisk hvile sig midt på dagen i forbindelse med disse stævner.

Min kunde laver derudover regnskabet i ...forbund, hvilket indebærer 25 timers arbejde årligt.

Uanset ovenstående frivillige arbejde kan der ikke herske tvivl om, at min kundes erhvervsevne er nedsat til det minimale."

Herefter har selskabet i brev af 7/12 2011 til nævnet bl.a. anført:

"Vi bestrider ikke, at klagers helbredsmæssige tilstand er varig, og henviser til ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 17. december 2010, hvor ... skriver, at klagers tilstand skønnes stationær (Bilag ... til svarskrift af 3. november 2011).

Det er dog fortsat selskabets opfattelse, at klagers personlige og sociale forhold har været en ikke uvæsentlig faktor ved ... Kommunes vurdering af klagers arbejdsevne efter den sociale lovgivning. I klagers ressourceprofil skriver sagsbehandleren således den 20. juli 2010, at:

'...kombinationen af de kroniske fysiske helbredsmæssige problemstillinger og de psykosociale belastninger der sammenholdt med [klagerens] begrænsede introspektionsevne, betyder at [klagerens] arbejdsevne er nedsat til det ubetydelige.'

Dermed fremgår det direkte af ressourceprofilen, at klagers erhvervsevnenedsættelse ifølge kommunen ikke kan henføres alene til klagers helbredsmæssige tilstand. Det er vores overbevisning, at sagens lægelige oplysninger, herunder lægeskøn fra lægekonsulenten for ... Kommune, understøtter dette.

Det er selskabets opfattelse, at højesteretsdommen af 19. januar 2011 **ikke** kan tages til indtægt for et sammenfald mellem kriterierne for tilkendelse af offentlig førtidspension og aftalegrundlaget for tilkendelse af invalideydelser fra selskabet.

AP Pension har noteret sig det af advokatfuldmægtigen oplyste timeantal, som klager ifølge ham selv bruger på foreningsarbejde. De offentligt tilgængelige oplysninger på internettet om klagers foreningsarbejde indikerer dog efter vores opfattelse et konsistent og forholdsvis aktivt engagement i arbejdet.

Vi fastholder herefter, at der ikke er ret til udbetaling fra forsikringen, idet **klager ikke på tilstrækkelig vis har dokumenteret,** at han opfylder aftalegrundlagets krav om en varig **erhvervsevnenedsættelse på mindst halvdelen i ethvert erhverv grundet sygdom.**"

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Varig erhvervsevnenedsættelse**
Stk. 4. Forsikrede har ret til gruppeinvaliderente, hvis AP Pension vurderer, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold varigt ikke er i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene mere end 1/2 respektive 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn med samme uddannelse og alder (generel erhvervsevne).

Stk. 5. Hvis forsikrede har ret til udbetaling, fordi erhvervsevnen er varigt nedsat, opnår forsikrede også ret til præmiefritagelse fra førstkommende præmieforfald.

Udbetaling
Stk. 6. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mellem 1/2 og 2/3, udbetales halv Gruppeinvalideerente.

Stk. 7. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3, udbetales fuld Gruppeinvaliderente.

Stk. 8. Udbetaling af gruppeinvaliderente sker dog tidligst, når erhvervsevnen har været nedsat uafbrudt på grund af samme sygdom eller ulykke i 3 måneder."

Nævnet udtaler:
Indledningsvist bemærkes, at hverken selskabet eller nævnet er bundet af et andet selskabs afgørelse vedrørende klagerens erhvervsevnetab.

Efter sin gennemgang af sagen, herunder det lægelige og kommunale materiale, finder nævnets flertal, at det af klageren er sandsynliggjort, at hans generelle erhvervsevne har været nedsat med mindst halvdelen, men ikke med 2/3, fra den 1/10 2010. Selskabet har således efter flertallets opfattelse ikke været berettiget til helt at afvise at yde forsikringsdækning som sket.

Nævnets mindretal finder, at det af klageren er sandsynliggjort, at hans generelle erhvervsevne har været nedsat til 1/3 fra den 1/10 2010.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen

b e s t e m m e s :

Selskabet, AP Pension, skal anerkende, at klagerens erhvervsevne har været nedsat med mindst halvdelen fra den 1/10 2010, og skal udbetale ydelser i overensstemmelse hermed med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Poul Sørensen